

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS

SPRENDIMAS Nr. 2022/10.2.

2022-10-14, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) Profesinės etikos taryba (toliau – PET) išnagrinėjo Tauro Paulausko toliau – Pareiškėjas) skundą dėl architekto Algimanto Pliučo (toliau – Atsakovas) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – Skundas).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2022-10-14 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius (pirmininkas), Andrius Bakšys, Dainius Čepurna, Donatas Laucius, Kęstutis Lupeikis, Vaida Cromley. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, PET sekretoriaus funkcijas posėdyje atliko Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) teisininkas Justas Laurinčiukas. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Pareiškėjas, Atsakovas ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Pirmojo statybos priežiūros skyriaus vedėjas E.D. (toliau – Atstovas).

I. Pareiškėjo Skundo ir paaiškinimų esmė

Rūmai 2022-10-10 gavo Pareiškėjo Skundą, kuriuo Pareiškėjas kreipėsi dėl Atsakovo profesinės etikos. **Skunde dėl Atsakovo profesinės etikos Pareiškėjas nurodė:**

1. Rūmai 2022-08-25 gavo iš Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto (toliau – Komitetas) posėdžio protokolo Nr. 107-P-28 išrašą, kuriuo buvo svarstomas „Gelvonų terasų“ statybų teisėtumo klausimas, bei prašoma Rūmų įvertinti daugiabučio gyvenamojo namo projektą parengusių projektuotojų veiksmus ir atsakomybę. Komitetas kitu 2022-09-22 raštu Nr. 22-298 nurodė Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) perduoti Rūmams visą su „Gelvonų terasų“ statybų teisėtumu tyrimu susijusią medžiagą.
2. Tyrimų medžiaga Rūmams buvo perduota 2022-09-29. Kartu su ja VTPSI tą pačią dieną pateikė prašymą Nr. 22-309 įvertinti projekto vadovo Algimanto Pliučo veiklą. VTPSI informavo, kad 2020-12-16 gavo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos raštą Nr. 4-01-10408, kuriame nurodyta atlikti 2018-10-01 statybą leidžiančio dokumento Nr. LSNS-100-181001-00005 (toliau – SLD) teisėtumą, pagal 2016 metų „Daugiabutis gyvenamasis namas. Sklypo kad. Nr. 0101/0020:16, Vilnius. Statybos projektą“ Nr. 2014-44 (toliau – Projektas), dėl daugiabučio gyvenamojo namo (toliau – Pastatas) žemės sklype Gelvonų g. 1B, Vilnius (toliau – Sklypas).
3. Anot Pareiškėjo tyrimo medžiagoje buvo nustatyti keturi toliau nurodyti trūkumai: Nėra duomenų, kad Statytojas UAB „ALL INVESTMENT GROUP“ turėjo teisę būti Statytoju rekonstruojamiems šilumos tiekimo tinklams (uni. Nr. 1397-9002-1011); Negautas gretimo sklypo savininko (valdytojo) sutikimas ir neišlaikytas norminis atstumas nuo sklypo ribos; Projekte nepateikti visi būtini dokumentai – rekonstruojamų šilumos tinklų kadastrinė byla; Negautas žemės savininko sutikimas projektuoti susisiekimo komunikacijas.
4. Toliau Pareiškėjas savo skunde nurodė, kad visa išsami inspekcijos medžiaga kuria grindžiami nustatyti „Gelvonų terasų“ techninio projekto trūkumai ir kurių pagrindu siekiama panaikinti SLD procedūra yra pateiktuose prieduose. Todėl pareiškėjas prašo PET išnagrinėti architekto Algimanto Pliučo (atest. Nr. A974) profesinę veiklą ir nustatyti ar jis nepažeidė Architektūros Paslaugų Teikėjų Europos Etikos Kodekso (toliau – Etikos kodeksas) 2 principo („[s]ipareigojimai visuomenės labui“) pagal 2.3 ir 2.4 taikymo atvejus.

2022-10-14 PET posėdžio metu Pareiškėjas teikė paaiškinimus.

Pareiškėjas paaiškino skundo pateikimo poreikį, aplinkybes bei kontekstą, nurodė, kad skundas iš esmės pateiktas, tinkamai reaguojant j iš Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto

suformuotus pavidimus bei iš VTPSI perduotą Rūmams visą su „Gelvonų terasų“ statybų teisėtumu tyrimu susijusią medžiagą, jam laikinai einant Rūmų pirmininko pareigas tuo laikotarpiu. Paaiškino, kad formulavo skundą pagal jam žinomas ir gautos informacijos visumą, kvalifikuojant galimus architekto Algimanto Pliučo veiksmus kaip prieštaraujančius sisteminiams Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 ir 2.4 p. taikymo atvejus. Pareiškėjas PET prašo remtis išsamia VTPSI perduota Rūmams medžiaga, todėl nemato poreikio žodiškai dubliuoti ar papildomai komentuoti VTPSI pateiktos informacijos.

2022-10-14 PET posėdžio metu Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atstovas teikė paaiškinimus, kurių esmė nurodyta toliau:

Atstovas nurodė, kad visa informacija ir prašymas įvertinti Atsakovo veiksmus yra įtvirtintas VTPSI perduotoje Rūmams medžiagoje, pagal kurią buvo nurodyta, kad projektuotojo UAB „Vilniaus architektūros studija“, paskirtas projekto vadovas Algimantas Pliučas (atest. Nr. A 974), nepareikalavo iš statytojo: nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus, sutarties, sutikimo ar susitarimo, dėl projektuojamų susisiekimo komunikacijų, besiribojančių žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinio sutikimo - Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus ir Vilniaus lopšelio-darželio „Gelvonėlis“, dėl projektuojamo daugiabučio gyvenamojo namo 3 m atstumu iki sklypo ribos, kai pastato aukštis 14,05-21,08 (nuo žemės paviršiaus), rekonstruojamų šilumos tiekimo tinklų (uni. Nr. 1397-9002-1011) kadastro duomenų bylos, šilumos tinklų rekonstrukcijai sudarytos trišalės sutarties su tinklų savininku AB „Vilniaus tinklais“, šilumos tiekėju UAB „Vilniaus energija“ ir statytoju, kuri būtų tinkamas dokumentas statytojo teisės įgyvendinimui pagal Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 3 punktą. Dėl to vadovaujantis STR 1.05.01:2017 152.3 punkto nuostatomis, prašo įvertinti projekto vadovo Algimanto Pliučo (atest. Nr. A 974) veiklą. Akcentavo, kad didžiausias anot VTPSI matomas pažeidimas yra neturėjimas sutikimo iš gretimybės, t.y. besiribojančių žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinio sutikimo - Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus ir Vilniaus lopšelio-darželio „Gelvonėlis“, nes esant dabartinei situacijai, jeigu sutikimas nebus gautas, tai iškyla objektyvi rizika dėl pastato griovimo ir šimtais tūkstančių vertintinos žalos atlyginimo klausimai. VTPSI pažymėjo, kad byloje pateiktas NŽT raštas yra neaiškaus turinio, tačiau tai anot jo nepašalina Atsakovo atsakomybės ir pareigos gauti tinkamą ir aiškų sutikimą, kiti nustatyti trūkumai vertintini visgi kaip mažareikšmiai, todėl šiuo metu egzistuoja poreikis gauti vadinamąjį aiškų sutikimą iš NŽT, siekiant, kad situacija būtų išspręsta teigiamai. Papildomai žodiškai rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika, nenurodydamas konkrečių civilinių bylų numerių, kad nesant tokio sutikimo iš besiribojančių žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinio sutikimo, vertintina, kad Atsakovas atliko šiurkštų pažeidimą, galintį sukelti didelę turtinę žalą.

II. Atsakovo paaiškinimų esmė

2022-10-12 Atsakovas pateikė paaiškinimus raštu, kuriuose nurodė:

1. Atsakovas savo paaiškinimus pateikė su išsamiais motyvais ir pridedamais priedais išskaidydamas juos į iš viso 5 dalių argumentų grupes su sekančiais pavadinimais: „I dalis „Statinio projektavimas“, II dalis „Statybos leidimo gavimo procedūra“, III dalis „Teismas“, IV dalis „Atsakymai į VTPSI klausimus Architektų Rūmams“, V dalis „Baigiamasis žodis“. Akcentavo, kad kategoriškai nesutinka su keliamu profesinės etikos atsakomybės klausimu, apibendrinant pirmąją dalį, nurodė, kad vykdydamas įmonės darbuotojo, statinio projekto vadovo, projekto dalies vadovo (architekto) funkcijas neapsiribojo tik formaliu pareigų įvykdymu, Atsakovo statytojo vardu organizavo projekto pristatymo visuomenei procedūrą, atsakinėjo į klausimus, dėl kokybiškai parengto projekto bei informavimo negavo jokių visuomenės prieštaravimų ar skundų, taigi visuomenė neginčijo projekto sprendinių ir tolimesniuose projekto įgyvendinimo etapuose. Pažymėjo, kad vykdant profesinę veiklą nebuvo slepiama jokių aplinkybių, tiksliai paaiškinama, ko norima, o gauti atsakymai pridedami prie projekto dokumentų. Buvo sąžiningai, atvirai padaryta viskas, kas priklauso nuo projektuotojo

(šiuo atveju ir nuo projektuotojo, veikiančio statytojo vardu). Sąžiningai atstovavo visų šalių t.y. įmonės, kurioje dirbu, statytojo, visuomenės ir savivaldos interesus bei teisėtus lūkesčius. Kadangi statytojo vardu kėlė dokumentus į Infostatyba sistemą, tai yra susipažinęs su visomis smulkmenomis ir atkreipė dėmesį į tai, kad nebuvo jokio viešoje erdvėje minimo automatinio statybą leidžiančio dokumento derinimo. Statybos leidimo išdavimo procesas automatiškai nepersikėlė į Statybų inspekcijos veiksmų lauką. Statytojui su Vilniaus miesto savivaldybės administracija nesusitarus dėl prisidėjimo prie Šeškinės sutvarkymo ir tuo pagrindu neišduodant aktualaus leidimo, suformavus atskirą unikalų prašymą, statytojas kreipėsi į VTPSI. Jame buvo prašoma išnagrinėti visus projekto dokumentus ir, jei statytojo lūkestis teisėtas, išduoti statybą leidžiantį dokumentą. Infostatyboje buvo paskirtas VTPSI specialistas, kuris, išnagrinėjęs prašymą, projektą ir pateiktus dokumentus patvirtino projektą bei galiausiai 2018-10-01 išdavė statybą leidžiantį dokumentą Nr. LSNS-100-181001-00005, t.y. leidimą statyti išdavė pati VTPSI.

2022-10-14 PET posėdžio metu Atsakovas paaiškino, kad:

2. Nesutinka su Skundu bei VTPSI pozicija, nemano, kad pažeidė Etikos kodeksą ir skunde nurodyto principo taikymo atvejus, veiklą vykdo daugiau nei 25 metus, jo veikloje istoriškai niekada nebuvo nustatyti jokie pažeidimai, atsakingai laikosi etikos ir sąžiningumo principų. Išsamiai žodžiu pristatė kiekvieną iš raštiškai pateikto atsiliepimo argumentų grupių, pakomentavo pridėtus priedus prie atsiliepimo, pateikė savo atsikirtimus į kiekvieną Pareiškėjo skunde ir VTPSI medžiagoje minimą tariamą pažeidimo epizodą. Atsakovo nuomone aktualūs šioje byloje keliami klausimai jau yra spęsti teisinėse institucijose, todėl šį naują procesą vertina kaip dar vieną bandymą Atsakovą patraukti į šiuo atveju profesinės etikos atsakomybę, nors jo nuomone šiuo metu reiktų ieškoti būdu kaip padėti išspręsti susidariusią situaciją gyventojams projekte, kurie iki šiol negali įsikelti į būstus.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas nurodė, jog Atsakovas galimai pažeidė Etikos kodekso 2 principo („įsipareigojimai visuomenės labui“) preambulę ir 2.3. ir 2.4 taikymo atvejus, t. y.:

2. Įsipareigojimai visuomenės labui. Visi architektūros paslaugų teikėjai visuomenės labui privalo griežtai laikytis jų profesinę veiklą, darbą ir paslaugas, už kurias jie yra atsakingi, reglamentuojančių įstatymų dvasios ir raidės, įvertinti savo profesinės veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai atliekant šį darbą ir teikiant šias paslaugas.

2.3. Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo.

2.4. Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, iš klausė Pareiškėjo, Atsakovo ir Atstovo paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a. Atstovas akcentuoja, kad Atsakovas nepagrįstai nepareikalavo iš statytojo: nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus, sutarties, sutikimo ar susitarimo, dėl projektuojamų susisiekimo komunikacijų, besiribojančių žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinio sutikimo - Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus ir Vilniaus

lopšelio-darželio „Gelvonėlis“, dėl projektuojamo daugiabučio gyvenamojo namo 3 m atstumu iki sklypo ribos, kai pastato aukštis 14,05-21,08 (nuo žemės paviršiaus).

b. Atsakovas nepripažįsta, kad neatliko savo pareigų tinkamai, nurodo, kad yra 2016-06-01 datuotas Atsakovo pasirašytas prašymas į NŽT išduoti sutikimą statyti statinį žemės sklype, besiribojančiame su valstybinės žemės sklypu ir valstybine žeme, kurioje nesuformuoti žemės sklypai.

c. Dėl susidariusio situacijos buvo pradėtas parlamentinis tyrimas, Rūmai 2022-08-25 buvo gavę iš Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto posėdžio protokolo Nr. 107-P-28 išrašą, kuriuo buvo svarstomas „Gelvonų terasų“ statybų teisėtumo klausimas, bei prašoma Rūmų įvertinti daugiabučio gyvenamojo namo projektą parengusių projektuotojų veiksmus ir atsakomybę.

V. Sprendimo argumentai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl architektų profesinės veiklos etikos kodekso pažeidimų. Taigi, PET sprendžia Atsakovo, kaip atestuoto architekto, profesinės etikos laikymosi klausimus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008-01-07 nutarime yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas pagal Konstituciją turi įgaliojimus įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmenys, besiverčiantys tam tikra valstybės kontroliuojama profesija, *ex lege* priklausytų tam tikrai asociacijai, užtikrinančiai šios profesijos savivaldą, *inter alia* vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi priežiūrą. Būtent tokie įgaliojimai yra suteikti Rūmams, kuriuose profesinės etikos ir jų laikymosi priežiūros funkcijos Architektų rūmų įstatymu yra pavestos PET. Taigi PET, vertindama skundžiamo architekto elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina Atsakovo elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektą vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį.

Pareiškėjo nurodytų Architektūros paslaugų teikėjų Europos etikos kodekso (toliau – Kodekso) nuostatų esmė – visi architektūros paslaugų teikėjai visuomenės labui privalo griežtai laikytis jų profesinę veiklą, darbą ir paslaugas, už kurias jie yra atsakingi, reglamentuojančių įstatymų dvasios ir raidės, įvertinti savo profesinės veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai atliekant šį darbą ir teikiant šias paslaugas.

PET nariai padarė išvadą, jog tokia susidariusi situacija dėl būtent tokio turinio NŽT sutikimo, koks buvo pateiktas Atsakovui ir jo užsakovui bei yra byloje yra nulemta dėl tuometinio teisinio (ydingo) reguliavimo (t.y. kad NŽT savalaikiai nebuvo pasitvirtinusi administracinės procedūros taisyklių sutikimams, reikalingiems pagal STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 193 punktą išduoti, tokios taisyklės galiojo tik sutikimams, kurie išduodami pagal STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ ir kuris numatė netapačius norminius atstumus ir pagal kurį statytojui sutikimas nebuvo reikalingas), todėl tokie sutikimai iš NŽT tarp projektuotojų ir šiuo metu turėtų būti laikytini galiojantys, bei turint tokį NŽT sutikimą architektui paprastai nekiltų abejonių dėl projektavimo paslaugų teikimo tęsimo, nes tokio turinio NŽT raštas, koks yra pateiktas byloje, vertintinas kaip reikalingas sutikimas arba neprieštaravimas pagal susiformavusią praktiką. Todėl apibendrintai PET nariai vertina, jog Atsakovas neturėjo pagrindo abejoti, kad neturi reikalingo valios išreiškimo akto iš NŽT, tokiu būdu jam iš visų požymių visumos negalėjo kilti įtarimų, kad praėjus tam tikram laikui gali iškilti tokios problemos, kokios yra šiuo metu.

Pateikta PET narių nuomonė grindžiama nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, jog iš Atsakovo pateikto atsiliepimo, priešingai nei teigia Pareiškėjas ir Atstovas, yra pateiktas 2016-06-01 datuotas Atsakovo

pasirašytas prašymas į NŽT išduoti sutikimą statyti statinį žemės sklype, besiribojančiame su valstybinės žemės sklypu ir valstybine žeme, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, bei atitinkamai NŽT pateiktas byloje esantis 2016-06-22 raštas „Dėl informacijos pateikimo“, kurio priešpaskutinėje pastraipoje yra nurodytas toks NŽT sprendimas, jį cituojant: „<...> statyti statinius projektuojamame didesniu kaip 3 m atstumu iki sklypo ribos, Skyriaus sutikimas neišduodamas. Dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo siūlome kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją.“ Vadinasi, darytina išvada, kad NŽT žinojo apie suprojektuotų pastatų atstumus iki žemės sklypų, t. y. kad šie atstumai yra mažesni nei nurodyta teisės aktuose, tačiau nenurodė statytojui, kad ji, kaip žemės patikėtinė, aiškiai prieštarauja projekto sprendiniams ar su jais nesutinka, bei pasiūlė statytojui dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, o tai leido daryti Atsakovui pagrįstą išvadą, kad NŽT iš esmės sutiko su numatomu pastatų išdėstymu.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog NŽT, kaip valstybinės žemės patikėtinė, buvo Atsakovo tinkamai informuota apie suprojektuoto daugiabučio gyvenamojo namo ir kitų jam funkcionuoti būtinų statinių būsimus atstumus iki valstybinės žemės sklypų, įvertino šiuos atstumus pagal galiojusį teisinį reguliavimą bei nenurodė buvusiam statytojui absoliučiai jokių prieštaravimų dėl tokių sprendinių. NŽT netgi pasiūlė tuometiniam statytojui kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, taip iš esmės išreikšdama savo valią pritarti planuojamam statinių išdėstymui bei būsimiems jų atstumams nuo valstybinės žemės sklypų.

Taip pat PET buvo įvertintina aplinkybė, kad pagal turimą informaciją NŽT nebuvo pasitvirtinus administracinės procedūros taisyklių sutikimams, reikalingiems pagal STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 193 punktą išduoti, tokios taisyklės galiojo tik sutikimams, kurie išduodami pagal STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ ir kuris numatė netapačius norminius atstumus ir pagal kurį statytojui sutikimas nebuvo reikalingas. Todėl galimai ir dėl šios priežasties NŽT nenurodė statytojui bei Atsakovui, kad ji, kaip žemės patikėtinė prieštarauja projekto sprendiniams ar su jais nesutinka. NŽT taip pat nenurodė statytojui keisti projektą taip, kad STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ numatyti atstumai būtų išlaikyti. Kaip jau buvo minėta, atvirkščiai, NŽT raštišku savo atsakymu pasiūlė statytojui ir tuo pačiu Atsakovui, veikusiam statytojo vardu, dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo toliau kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, t.y. sutiko kad administracinės procedūros pateiktos projektinės dokumentacijos pagrindu būtų tęsiamos. Visa tai manytina, kad leido daryti išvadą Atsakovui, kad jei tikroji NŽT, kaip valstybinės žemės patikėtinio, valia būtų buvusi nepritarti prašymo priede pateiktam pastatų išdėstymui, į NŽT raštą nebūtų buvęs įrašytas sakiny s „Dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo siūlome kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją“, nes toks pasiūlymas yra nesuderinamas su siūlomu pastatų išdėstymu.

Toliau PET nustatė, jog remiantis byloje pateikta medžiaga Nacionalinė žemės tarnyba 2016-06-13 statytojui pateikė sutikimą Nr. SUVA-2018-(8.53.49.), kuris yra pateiktas prie Atsakovo atsiliepimo kaip priedas, tiesti susisiekimo komunikacijos, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai ir nurodė neprieštaraujanti dėl susisiekimo komunikacijų tiesimo pagal statytojo pateiktą 2016 m. balandį parengtą sklypo suvestinį inžinerinių tinklų planą M1:500 Nr. 2014/44-01-TP-BD-SP, tinklus tiesiant ir jiems funkcionuoti būtinus statinius statant valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, susisiekimo komunikacijos ir inžinerinius tinklus tiesiant į statytojo žemės sklypą (kad. Nr. 0101/0020:16). Nacionalinė žemės tarnyba savo rašte pažymėjo, kad sutikimas galioja tik pridedamame plane nurodytoms susisiekimo komunikacijoms ir tinklams, o minėtas planas yra neatsiejama tarnybos sutikimo dalis. Minėto suvestinio inžinerinių tinklų plano eksplikacijoje projektuojamų objektų sąrašė Nr. 4 yra matomas projektuojamas įvažiavimas iš Gelvonų gatvės

(projektuojamas įvažiavimas yra valstybinėje žemėje pietų kryptimi nuo valstybinio žemės sklypo (kad. Nr. 0101/0020:225), plane nėra detalizuojamos įvažiavimo sudedamosios dalys ir/ar jų dangos). Minėto suvestinio inžinerinių tinklų plano eksplikacijoje projektuojamų objektų sąrašė Nr.10 yra projektuojamas 2,5 m pločio dviračių-pėsčiųjų takas (takas yra valstybinėje žemėje šiaurės kryptimi nuo valstybinio žemės sklypo (kad. Nr. 0101/0020:225)). Minėto suvestinio inžinerinių tinklų plano eksplikacijoje projektuojamų objektų sąrašė Nr. 6 yra projektuojami sutankintos dangos pėsčiųjų takai, sąrašė Nr. 7 yra projektuojamos sutankintos dangos sustojimo aikštelės GS (gaisrinės saugos) automobilių sustojimui. Plane pateiktas suvestinis inžinerinių tinklų brėžinys patvirtintas NŽT spaudu kaip suderintas minėto sutikimo priedas. Taigi darytina išvada, kad NŽT sutikimai buvo duoti pagal UAB „Prosfera“ 2016 m. balandį parengtą sklypo suvestinį inžinerinių tinklų planą M1:500 Nr. 2014/44-01-TP-BD-SP, kuriame ir numatytos visos VPTSI kvestionuojamos projekte, pagal kurį išduotas statybos leidimas, numatytos susisiekimo komunikacijos. Atsižvelgiant į tai, vertintina, kad NŽT sutikimas dėl susisiekimo komunikacijų buvo pakankamai aiškiai išreikštas 2016-06-13 statytojui UAB „All investment group“ pateiktu rašytiniu sutikimu Nr. SUVA-2018-(8.53.49.).

Toliau dėl Pareiškėjo ir VPTSI teiginių, jog neva nėra duomenų, kad statytojas turėjo teisę būti statytoju rekonstruojamiems šilumos tiekimo tinklams (uni. Nr. 1397-9002-1011) ir kad Atsakovas nepareikalavo iš statytojo šilumos tinklų rekonstrukcijai sudarytos trišalės sutarties su tinklų savininku AB „Vilniaus tinklais“, šilumos tiekėju UAB „Vilniaus energija“ ir statytoju, kuri būtų tinkamas dokumentas statytojo teisės įgyvendinimui pagal Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 3 punktą, PET nustatė, jog pagal Atsakovo pateiktą atsiliepimą ir prie jo pridėtą 2016-05-26 šilumos tinklų rekonstravimo sutartį toks dokumentas faktiškai buvo pasirašytas, bei kurio šalys yra nurodytos AB „Vilniaus šilumos tinklai“, UAB „All investment group“ (statytojas) ir UAB „Vilniaus energija“ bei kaip paaiškino Atsakovas, kad be minėtos sutarties jis nebūtų galėjęs suderinti atitinkamų sprendinių su šilumos tinklų įmone, su kuo PET nariai sutinka.

Dėl Pareiškėjo skunde ir VPTSI medžiagoje pateiktų teiginių, jog Atsakovo rengtame projekte nebuvo pateikti visi būtini dokumentai, t.y. rekonstruojamų šilumos tinklų kadastrinė byla, PET įvertino Atsakovo atsiliepime pateiktą informaciją, o būtent PET sutiko su Atsakovo argumentais, kad pagal nustatytas aplinkybes aktualių projektavimo darbų metu galiojo kita Statybos įstatymo redakcija, įskaitant jo 27 str., 3 str., nei VPTSI remiasi jos pateiktoje medžiagoje. Dokumentų, kurie pateikiami statybos leidimui gauti sąrašas, buvo įtvirtintas Statybos įstatymo 23 str. 7 d. (redakcija, galiojusi nuo 2015 m. liepos 2 d.), t.y. leidimui statyti naują statinį gauti pateikiami dokumentai: 1) *prašymas*; 2) *statybos projektas ir kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu arba tik kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu, jeigu šį projektą privalantys pasirašyti asmenys jį pasirašė elektroniniais parašais*; 3) *statybos projekto ekspertizės aktas (tuo atveju, kai ši ekspertizė pagal šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalį yra privaloma)*; 4) *žemės sklypo bendraturčių sutikimas, jeigu žemės sklypas jiems priklauso bendrosios nuosavybės teise*; 5) *atsakingos institucijos sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos pasirinktoje vietoje leistinumo poveikio aplinkai požiūriu, kai jis privalomas pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą*; 6) *jeigu statinius numatoma statyti ar rekonstruoti statytojo (užsakovo) nevaldomame nuosavybės teise ar kita valdymo ir naudojimo teise žemės sklype (teritorijoje), taip pat jeigu kitą žemės sklypą (teritoriją) numatoma laikinai naudoti statybos metu, – sutartis (sutikimas) su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar naudotoju*; 7) *dokumentas, patvirtinantis apie įmokos už savavališkos statybos įteisinimą, nurodytos šio įstatymo 1 priede, sumokėjimą, ir dokumentai, pagrindžiantys šios įmokos apskaičiavimo dydį, – savavališkos statybos, dėl kurios surašytas savavališkos statybos aktas, atveju*. Taigi pateikiamų dokumentų sąrašas buvo baigtinis. Šiuo atveju, kaip matyti pagal galiojusio Statybos įstatymo 23 str. 7 d., nei reikalavimo pateikti statinio kadastrinio duomenų bylos nebuvo. Kaip minėta, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju statytojas buvo sudaręs ir gavęs rekonstruojamų šilumos tinklų savininko sutikimą rekonstruoti dalį šilumos tinklų, o AB Vilniaus šilumos

tinklai, UAB Vilniaus energija ir UAB All investment group (statytojas) dar 2016 m. gegužės 24 d., iki kreipimosi dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, sudarė šilumos tinklų rekonstravimo sutartį, kuri pateikta byloje. Pagal šią sutartį statytojas, vadovaudamasis teritorijų planavimo dokumentais, UAB Vilniaus energija 2014 m. gruodžio 5 d. išduotomis objekto prisijungimo prie Vilniaus šilumos tinklų sistemos sąlygomis Nr. 14278 „Daugiabutis gyvenamasis namas Gelvonų g. Vilniuje (skl. kad. Nr. 0101/0020:16)“ bei tuo metu galiojusiais teisės aktais, įsipareigojo savo lėšomis atlikti šilumos tinklų savininkui AB Vilniaus šilumos tinklai nuosavybės teise priklausančių šilumos tinklų rekonstravimą pagal statytojo parengtą ir su atitinkamomis valstybės ir savivaldybės institucijomis bei UAB Vilniaus energija suderintą techninį projektą. Taigi, trišalė sutartis dėl šilumos tinklų rekonstravimo buvo sudaryta dar 2016 m. gegužės 24 d., tačiau nebuvo pateikta kartu su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą, nes tokio reikalavimo nebuvo. Sutartis, kaip ir kadastrinių matavimų byla, pagal tuo metu galiojusio Statybos įstatymo 23 str. 7 d. reikalavimus, nebuvo įtraukta į dokumentų, pateikiamų statybą leidžiančiam dokumentui gauti sąrašą. Vadinasi, PET darė išvadą, kad AB „Vilniaus šilumos tinklai“, UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „All investment group“ (pirminis statytojas) dar 2016 m. gegužės 24 d., iki kreipimosi dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, sudarė šilumos tinklų rekonstravimo sutartį, tačiau sutartis, kaip ir šilumos tiekimo tinklo kadastrinių matavimų byla nebuvo pateikta Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, prašant išduoti statybą leidžiantį dokumentą, nes šie dokumentai nebuvo įtraukti į pateikiamų dokumentų sąrašą pagal tuomet aktualiu laikotarpiu taikytinas Statybos įstatymo 23 str. 7 d. nuostatas.

Todėl PET pozicija išnagrinėjus šią konkrečią situaciją reiškia tokia, jog Atsakovas tęsdamas projektavimo paslaugų atlikimą, gavęs tokio turinio NŽT raštą, kuris yra pateiktas byloje, atsižvelgiant į susiformavusią ilgalaikę architektų veikimo dalykinę praktiką, kaip profesionalus ir atidus architektas, negalėjo jo vertinti kaip aiškaus prieštaravimo ar nesutikimo iš NŽT, todėl pagrįstai tęsė savo paslaugų vykdymą užsakovui, atitinkamai požymių dėl etikos pažeidimų jo veiksmuose nėra. Dėl to PET vertina, kad susidariusi situacija ir Atsakovui trečiųjų asmenų reiškiamos pretenzijos, įskaitant, bet neapsiribojant VTPSI, yra nulemtos būtent pačių valstybės ir savivaldybės institucijų (t.y. NŽT, VTPSI ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos) tarpusavio netinkamo veikimo ir suformuotos ydingos praktikos modelio, išduodant tokio pobūdžio raštus.

PET pastebėjo, kad tik šiuo konkrečiu atveju toks Atsakovo gautas iš NŽT raštas politikų iš Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto yra vertinamas kritiškai kaip ir paties Atsakovo veiksmai, nors šiuo metu egzistuoja gausybė identiško turinio ir formuluočių NŽT išduotų „sutikimų“, išduotų per pastarąjį dešimtmetį, todėl laikytina, kad tokia suformuota praktika vyravo ilgą laikotarpį ir dabar teoriškai dėl visų šių atvejų būtų galima inicijuoti parlamentinius tyrimus ir abejoti projektavimo paslaugų kokybe bei statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumu, kas iš esmės būtų neproporcingos priemonės.

Todėl remdamiesi posėdžio metu gauta informacija bei susipažinę su rašytinę informacija PET vertina, kad Atsakovas, kaip architektūros paslaugų teikėjas, vykdydamas savo veiklą konkrečioje išnagrinėtoje situacijoje nesudarė ir negalėjo sudaryti abejonių dėl jo tariamo priklausomumo, šališkumo ar nesąžiningumo. Taip pat PET vertina, kad Atsakovas tęsdamas paslaugų atlikimą, gavęs iš NŽT minėtą raštą, negalėjo jo vertinti kaip prieštaraujančio jo turimai kitai informacijai ar profesionaliai nuomonei, nes jam negalėjo būti žinoma, kad toks NŽT dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostatų 50 p., Kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nutarė, kad architektas Algimantas Pliučas **nepažeidė** Kodekso 2 principo („Isipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 taikymo atvejo (vienbalsiai), **nepažeidė** 2.4 taikymo atvejo (5 PET nariai balsavo „prieš“, 1 PET narys balsavo „už“).

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretoriaus funkcijas atliekantis

Justas Laurinčiukas

Sprendimas surašytas 2022-11-11